

16. september 1981.

779

Nr. 492.

REGLUGERÐ

um riðunefndir og viðnám gegn riðuveiki fyrir svæðið frá Jökulsá í Öxarfirði, austur um land til Hornafjarðarfljóta og fyrir Austur- og Vestur-Eyjafjallahreppa, Rangárvallasýslu.

1. gr.

Riðunefnd skal vera í hverju því sveitarfélagi, sem Sauðfjársjúkdómanefnd og héraðsdýralæknir telja þörf á.

Í riðunefnd skulu vera minnst 3 menn, skipaðir af sveitarstjórn til 4 ára í samráði við héraðsdýralækni. Riðunefndarmenn starfa undir leiðsögn héraðsdýralæknis. Riðunefnd fer með framkvæmdavald vegna viðnáms gegn riðuveiki í umboði sveitarstjórnar. Greiða skal úr sveitarsjóði kostnað við störf riðunefndar og þóknun fyrir störf riðunefndarmanna, eftir úrskurði sveitarstjórnar.

Sveitarstjórn er ábyrg fyrir framkvæmd verkefna, sem getið er í 2. grein, þar til riðunefnd hefur verið skipuð.

2. gr.

Hlutverk riðunefndar er: — að leggja á ráð um riðuvarnir, — að hafa samvinnu við riðunefndir í nærsveitum, — að vaka yfir vörnum sveitarinnar gegn riðuveiki og — að fylgja því eftir að ákvæði reglugerðar þessarar séu haldin.

Riðunefnd er heimilt að hlutast til um hvaðeina, sem hún telur skipta máli vegna riðuvarna, meðal annars þetta:

- 1) Einangrun, lógun og sýnataka úr grunsamlegum kindum og flækingsfé.
- 2) Hindrun á samgangi fjár og samvist grunsamlegra kindna með ósýktu fé.
- 3) Eftirlit með líffjárflutningum og takmörkun á þeim innan sveitar og utan.
- 4) Skoðun á fé og eftirlit með fjárhúsum, réttum, girðingum og flutningstækjum.
- 5) Eftirlit með merkingu og skráningu á fé.
- 6) Varnargirðingar á sveitarmörkum eða annars staðar.
- 7) Endurskoðun á framkvæmd afréttarmála, fjallskila og smölunar heimalanda.
- 8) Sóttvarnir við gripaflutninga, sláturúrsgang, heimaslátrun og hræ.
- 9) Varnir gegn smitburði með dauðum hlutum, fóðri, túnpökum, skepnum og fólki.

Riðunefnd skal gera sveitarstjórn grein fyrir störfum sínum þegar þess er óskað. Hún skal halda gjörðabók um störf sín og reynslu af baráttu við veikina. Hún skal varðveita skýrslur um fjárflutninga og önnur gögn um riðuvarnir sveitarinnar og safna upplýsingum manna, sem búið hafa við veikina.

3. gr.

Óheimilt er að láta riðukindur ganga með öðru fé. Umráðamaður skal kalla til héraðsdýralækni eða tvo riðunefndarmenn, ef hann grunar riðu í kind. Þeir úrskurða, hvort lóga beri kindinni gegn bótum og gera skýrslu um kindina, sem héraðsdýralæknir staðfestir. Riðunefnd skal fylgja því eftir, að riðuveikar og grun-

samlegar kindur séu einangraðar hvar og hvenær sem þeirra verður vart, skoðaðar af dýralækni, lógað og sýni tekin allt eftir því sem ákveðið er og að hræjum sé eytt tafarlaust. Riðunefnd fylgir því eftir að flökkufé sé ráðstafað eftir ákvörðun, sbr. 8. gr. Riðunefnd leggur á ráð um riðuvarnir á nýjum stöðum og leitar eftir samkomulagi við eigendur um lógum kinda, sem eru í sérstakri hættu að fá riðuveiki vegna skyldleika við riðukindur eða náinna samvista. Héraðsdýralæknir skal skoða allar vafakindur. Sýni skal taka þegar ástæða er til og alltaf úr fyrstu kind á bæ, þar sem veikin hefur ekki verið staðfest.

4. gr.

Aðilum er skylt að tilkynna riðunefnd um alla flutninga á fé milli bæja og svæða til lífs og dvalar eða breytingu á upprekstri innan sveitar. Óheimilt er án leyfis riðunefndar að flytja til sveitarinnar eða milli bæja hey, túnþökur, húsdýra-áburð og sláturúrgang; ennfremur óhreina ull til geymslu eða flokkunar, svo og umbúðir og annað, sem óhreinast hefur af sauðfé.

Riðunefnd er heimilt að stöðva flutninga og notkun tækja í þessu skyni. Jafnframt er riðunefnd heimilt, að höfðu samráði við Sauðfjárveikivarnir, að láta flytja til baka eða lóga fé, sem þannig hefur verið flutt án leyfis. Nefndin getur leitað fulltingis hreppstjóra, héraðsdýralæknis og Sauðfjárveikivarna, sé þörf á því. Aðilar geta einnig leitað til þeirra, finnst þeim riðunefnd ganga á hlut sinn. Náist ekki samkomulag, sker sauðfjársjúkdómanefnd úr í samráði við yfirdýralækni.

5. gr.

Riðunefnd skal hlutast til um að litið sé eftir grunsamlegu fé í göngum, rekstrum og réttum og að fé sé skoðað á húsi a. m. k. einu sinni á ári og að fjáreigendur fái leiðbeiningar um það, hvernig best verði fylgt reglum um riðuvarnir. Riðunefnd skal fylgjast með aðstöðu í og við hús, réttir og girðingar.

6. gr.

Merkja skal allt fé á riðubæjum með löggiltum lituðum eyrnamerkjum. Litinn ákveða Sauðfjárveikivarnir. Hyrndar kindur skal brennimerkja á bæði horn. Ærbók skal halda á riðubæjum vegna skráningar á ættum. Merkja skal lömb með sömu númerum og mæður á meðan skráning á ættum er ekki fullkomin. Á grunuðum bæjum skal merkja fé samkvæmt ákvörðun Sauðfjárveikivarna. Sama gildir um einstakar varasamar kindur eða hópa.

Nægilega örugg merking og skráning að mati héraðsdýralæknis og riðunefndar er skilyrði fyrir bótum. Dragi menn að láta vita um grunsamlega kind eða brjóti á annan hátt gegn varúðarreglum geta þeir misst bótarétt.

7. gr.

Á riðubæjum er bónda skylt að tilkynna um smithættuna þeim sem þar koma í fjárhús frá ósýktum eða minna sýktum stöðum, og hafa tiltæk stígvél eða hlífðarskó (plastpoka) og sóttthreinsiefni handa gestum. Riðunefnd festi upp, í samráði við héraðsdýralækni og húsráðendur, viðvörunar- og leiðbeiningarskilti á sérstökum hættustöðum eftir því sem við á, t. d. fjárhús, sjúkradílka í rétt, flutningstæki, sláturfjarrétt o. fl. Riðunefnd hlutast til um útvegum á sóttthreinsiefni og varnarbúnaði í samráði við héraðsdýralækni. Varað er við sameiginlegri notkun véla, tækja og annars, sem snert hefur fé eða saurgast á sýktum svæðum. Óheimilt er að flytja nokkuð slíkt á ósýkta bæi frá riðubæjum án sóttthreinsunar, sem héraðsdýralæknir samþykkir.

8. gr.

Alls ekki skal hýsa fé af öðrum bæjum í fjárhúsum né fódra eða brynna með heimafé, hvorki við fjárrag á haustin né á öðrum tímum. Ef hýsing er óumflýjanleg skal nota til þess hús þar sem fé hefur ekki verið geymt, þó ekki hlöður eða fjós. Lóga skal kindum frá ósýktum bæjum, sem hýstar hafa verið eða lent í þröngbýli við fé á riðubæjum nema riðunefnd ákveði annað. Fé sem kemur fyrir að hausti fjarri eiginlegum sumarhögum skal lóga. Riðunefnd ákveður, í samráði við sveitarstjórn og héraðsdýralækni, hvernig þau mörk skuli dregin. Sauðfjárveikivarnir staðfesta þessa ákvörðun og samræma á milli sveita, sé þess þörf. Riðunefnd má senda til slátrunar annað varasamt fé að fengnu samþykki Sauðfjárveikivarna.

Samræma skal lögboðnar smalanir innan sveitar og milli sveita. Við allar lög-réttir og skilaréttir (aukaréttir) skal vera aðstaða til einangrunar veikra kinda. Fé, sjúkt af riðu eða öðru smitnæmu, línubrjóta og annað fé, sem vekur grunsemdir í göngum, rekstrum og fjársafni má alls ekki færa með líffé til nátt Haga, réttar eða heim til sín, eftir að það hefur verið handsamað. Það skal einangrað án tafar og sent beint til sláturhúss eða lógað á staðnum á ábyrgð rétts aðila, ef ekki er annars kostur vegna fjarlægðar og dýraverndar. Alltaf skal taka til rannsóknar og staðfest-ingar hausinn og önnur sýni eftir einkennum samkvæmt áður fengnum leiðbein-ingum héraðsdýralæknis. Til að minnka fyrirferð má saga af horn og snoppu til augna og leggja með sýni. Hraeið skal grafa djúpt eða urða rækilega. Eiganda og héraðsdýralækni skal tilkynnt um slíka lögum við fyrsta tækifæri. Þegar lógað er fé frá þekktum riðubæjum að viðstöddum eiganda eða riðunefnd fer um sýnatöku eftir ákvörðun héraðsdýralæknis.

Skylt er að fara vel og varlega með fé af riðubæjum og sérmerkt fé og láta það njóta forgangs við flutning og við sundurdrátt hvar sem réttað er. Það skal draga í sérstakan dilk annan en sjúkradilk.

Varast skal að láta líffé frá mörgum bæjum til dvalar í þröng beitarhólf við réttir sem annars staðar.

Ábyrgð samkvæmt þessari grein hera fjallkóngar, réttarstjórar og hreppstjórar og bændur almennt við smölun heimalanda sinna, sbr. lög um fjallskil o. fl. og lög um sauðfiársjúkdómavarnir. Við sérstakar aðstæður má víkja frá ákvæðum 8. greinar, ef Sauðfjárveikivarnir og héraðslæknir samþykkja.

9. gr.

Sauðfjársjúkdómanefnd ákveður bætur fyrir fé, sem lógað er skv. reglugerð þessari. Sýslusjóður greiðir 1/6 hluta, sveitarsjóður greiðir 1/6 hluta þeirra en ríkis-sjóður 2/3 hluta. Sending sýna og greinargerð vegna bótaskylds fjár er skilyrði fyrir bótum.

10. gr.

Endurskoða skal reglugerð þessa innan tveggja ára frá gildistöku.

11. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt lögum nr. 23/1956 og breytingu við þau lög nr. 12/1967 og lög nr. 42/1969, og öðlast hún þegar gildi.

Landbúnaðarráðuneytið, 16. september 1981.

Pálmi Jónsson.

Guðmundur Sigþórsson.